

gaonim sicutem compositum: nunc vero omnium veterum juris conditum sententias ex multitudine, que ad duo millia pene librorum, & trecentas myriadas versuum pertinebat, in moderatum & perspicuum colligimus compendium. Quinquaginta igitur libris omnia complexi non sumus celestis favore, colligentes omne id quod erat utile, & omnes ambiguitates decidentes, nullo fidelioso reliquo. Quos libros Digesta seu Pandecta appellavimus, ex eo, quod legum habeant divisiones & decisiones; itemque ex eo, quod omne in unum congregatum receperint, hanc eis appellatio- nes imponentes: nec ultra quindecim myriadas versuum numerum eis dantes: & in septem eos disponentes tradidit: idque non perperam, neque fine ratione, sed ad numerorum naturam & harmoniam resipientes.

§. 2. Eaugitur quae apud omnes ^{scriptas}, id est, primordia ⁴, nuncupatur, in quatuor libros sepositum. §. 3. Deinceps ⁵ ea que de iudicis tractatione alios septem ⁷ libros. §. 4. Item ea que de ⁸ rebus, non in plures quam obo ⁹ libros. §. 5. Sequentem vero operis partem, que quarta ¹⁰ & media ¹¹ est totius operis, in aliis ¹¹ obo libris depositum, in quibus est quidem ¹² hypothecaria, non longe admodum a prae- gnatoria actione distans: est & Adelitium ¹³ edictum, & de evictionibus stipulatio: que dua accessiones, & consequentia constituta ventionem ¹⁴, longe tamen in veteri juris ordinatione ab his devagantia congre- gavit, proprie mutuam inter se cognitionem; ne, que de eodem penelo loquuntur, longe a distarent. Post haec introduximus post duos illos libros ea, que iunt scripta de utris tam terrestribus, quam trajectitiis suis: & de probationibus, arque praesumptionibus in unum librum ¹⁵: his autem tribus monobiblis, singularibus libris, post tractatum de rebus sibi invicem proximis depositis, & rursus ea que de sponsalibus, & nuptiis, & de dote legibus dicta sunt congregantes, his etiam ¹⁶ tria habere in ha- ordinatione volumina conceperimus. De tutoribus autem minoris artatis ¹⁷ geminos libros, eos, inquam, qui de tutelis apud omnes nominantur, & hic etiam in compendium concidimus memoratam obo librorum ordinationem, & medium (ut dictum est) hanc partem totius operis consecverimus, pulcherrima & utilissima iura in his describentes.

§. 6. De testamento ¹⁸ autem, & de testamentis ¹⁹ autem, & de legatis & fideicommissis omnia congregavimus in novum librorum nu- cleum: quorum principatum obtinet ea, que sunt de testamentis, & co- dicillis, cum omnium, tum etiam militum quae ea, ut volunt, faciunt ²⁰ autem sequentibus continentur ea, que de legatis & fideicommissis, & omni eorum ambiguitate disputata sunt: & quoniam Falcidia narratio continens, & consentanea erat legatorum & fideicommissorum proprio tractatu: properea & ipsam con- tinuo legatorum suppossumus tractationem, libro integro rei applicato, cum brevi quadam advectione: & rursus quia ad Falcidiam ²¹ imitationem (in- troductum) erat Trebellianum ²². Senatusconsultum in fideicommissis pos- tulum, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ²³ magnificissimum magistrum, & leges [eu jura] in regia haec urbe laudabili ²⁴, & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Dorotheum ²⁵ magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ²⁶ magnificissimum magistrum, qui & ipse apud Berytenses ea que ex legatione proficiuntur, & pulchre docet, vir ex terra stirpe laudabili ²⁷, & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Eudoxium ²⁸ magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ²⁹ magnificissimum magistrum, qui & ipse apud Berytenses ea que ex legatione proficiuntur, & pulchre docet, vir ex terra stirpe laudabili ³⁰, & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Dorotheum ³¹ magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ³² magnificissimum magistrum, qui & ipse apud Berytenses ea que ex legatione proficiuntur, & pulchre docet, vir ex terra stirpe laudabili ³³, & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Dorotheum ³⁴ magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ³⁵ magnificissimum magistrum, qui & ipse apud Berytenses ea que ex legatione proficiuntur, & pulchre docet, vir ex terra stirpe laudabili ³⁶, & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Dorotheum ³⁷ magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ³⁸ magnificissimum magistrum, qui & ipse apud Berytenses ea que ex legatione proficiuntur, & pulchre docet, vir ex terra stirpe laudabili ³⁹, & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Dorotheum ⁴⁰ magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ⁴¹ magnificissimum magistrum, qui & ipse apud Berytenses ea que ex legatione proficiuntur, & pulchre docet, vir ex terra stirpe laudabili ⁴², & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Dorotheum ⁴³ magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ⁴⁴ magnificissimum magistrum, qui & ipse apud Berytenses ea que ex legatione proficiuntur, & pulchre docet, vir ex terra stirpe laudabili ⁴⁵, & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Dorotheum ⁴⁶ magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ⁴⁷ magnificissimum magistrum, qui & ipse apud Berytenses ea que ex legatione proficiuntur, & pulchre docet, vir ex terra stirpe laudabili ⁴⁸, & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Dorotheum ⁴⁹ magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ⁵⁰ magnificissimum magistrum, qui & ipse apud Berytenses ea que ex legatione proficiuntur, & pulchre docet, vir ex terra stirpe laudabili ⁵¹, & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Dorotheum ⁵² magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ⁵³ magnificissimum magistrum, qui & ipse apud Berytenses ea que ex legatione proficiuntur, & pulchre docet, vir ex terra stirpe laudabili ⁵⁴, & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Dorotheum ⁵⁵ magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ⁵⁶ magnificissimum magistrum, qui & ipse apud Berytenses ea que ex legatione proficiuntur, & pulchre docet, vir ex terra stirpe laudabili ⁵⁷, & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Dorotheum ⁵⁸ magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ⁵⁹ magnificissimum magistrum, qui & ipse apud Berytenses ea que ex legatione proficiuntur, & pulchre docet, vir ex terra stirpe laudabili ⁶⁰, & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Dorotheum ⁶¹ magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ⁶² magnificissimum magistrum, qui & ipse apud Berytenses ea que ex legatione proficiuntur, & pulchre docet, vir ex terra stirpe laudabili ⁶³, & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Dorotheum ⁶⁴ magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ⁶⁵ magnificissimum magistrum, qui & ipse apud Berytenses ea que ex legatione proficiuntur, & pulchre docet, vir ex terra stirpe laudabili ⁶⁶, & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Dorotheum ⁶⁷ magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ⁶⁸ magnificissimum magistrum, qui & ipse apud Berytenses ea que ex legatione proficiuntur, & pulchre docet, vir ex terra stirpe laudabili ⁶⁹, & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Dorotheum ⁷⁰ magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ⁷¹ magnificissimum magistrum, qui & ipse apud Berytenses ea que ex legatione proficiuntur, & pulchre docet, vir ex terra stirpe laudabili ⁷², & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Dorotheum ⁷³ magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ⁷⁴ magnificissimum magistrum, qui & ipse apud Berytenses ea que ex legatione proficiuntur, & pulchre docet, vir ex terra stirpe laudabili ⁷⁵, & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Dorotheum ⁷⁶ magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ⁷⁷ magnificissimum magistrum, qui & ipse apud Berytenses ea que ex legatione proficiuntur, & pulchre docet, vir ex terra stirpe laudabili ⁷⁸, & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Dorotheum ⁷⁹ magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ⁸⁰ magnificissimum magistrum, qui & ipse apud Berytenses ea que ex legatione proficiuntur, & pulchre docet, vir ex terra stirpe laudabili ⁸¹, & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Dorotheum ⁸² magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ⁸³ magnificissimum magistrum, qui & ipse apud Berytenses ea que ex legatione proficiuntur, & pulchre docet, vir ex terra stirpe laudabili ⁸⁴, & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Dorotheum ⁸⁵ magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ⁸⁶ magnificissimum magistrum, qui & ipse apud Berytenses ea que ex legatione proficiuntur, & pulchre docet, vir ex terra stirpe laudabili ⁸⁷, & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Dorotheum ⁸⁸ magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ⁸⁹ magnificissimum magistrum, qui & ipse apud Berytenses ea que ex legatione proficiuntur, & pulchre docet, vir ex terra stirpe laudabili ⁹⁰, & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Dorotheum ⁹¹ magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ⁹² magnificissimum magistrum, qui & ipse apud Berytenses ea que ex legatione proficiuntur, & pulchre docet, vir ex terra stirpe laudabili ⁹³, & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Dorotheum ⁹⁴ magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ⁹⁵ magnificissimum magistrum, qui & ipse apud Berytenses ea que ex legatione proficiuntur, & pulchre docet, vir ex terra stirpe laudabili ⁹⁶, & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Dorotheum ⁹⁷ magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ⁹⁸ magnificissimum magistrum, qui & ipse apud Berytenses ea que ex legatione proficiuntur, & pulchre docet, vir ex terra stirpe laudabili ⁹⁹, & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Dorotheum ¹⁰⁰ magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ¹⁰¹ magnificissimum magistrum, qui & ipse apud Berytenses ea que ex legatione proficiuntur, & pulchre docet, vir ex terra stirpe laudabili ¹⁰², & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Dorotheum ¹⁰³ magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ¹⁰⁴ magnificissimum magistrum, qui & ipse apud Berytenses ea que ex legatione proficiuntur, & pulchre docet, vir ex terra stirpe laudabili ¹⁰⁵, & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Dorotheum ¹⁰⁶ magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ¹⁰⁷ magnificissimum magistrum, qui & ipse apud Berytenses ea que ex legatione proficiuntur, & pulchre docet, vir ex terra stirpe laudabili ¹⁰⁸, & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Dorotheum ¹⁰⁹ magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ¹¹⁰ magnificissimum magistrum, qui & ipse apud Berytenses ea que ex legatione proficiuntur, & pulchre docet, vir ex terra stirpe laudabili ¹¹¹, & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Dorotheum ¹¹² magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit ipsum, & ut huius operis participem faceremus, hinc etiam est: sed & Anatolum ¹¹³ magnificissimum magistrum, qui & ipse apud Berytenses ea que ex legatione proficiuntur, & pulchre docet, vir ex terra stirpe laudabili ¹¹⁴, & cum summis vigiliis, & ut magister fedulitate dignum est, do- centem, & Dorotheum ¹¹⁵ magnificissimum quatuorem, & Doctorem in legum civitatis designationem: dicimus autem verendam & splendidam Beryt- ensium metropolitam, quem de ipso optima opinio & gloria, & ad nos deduc- xit

tamen si nondum satisfecisti, permitto tibi, si cœperis ex sententia conveniri, defensionibus tuis uti. Dat. 7. Kalend. Maij, duobus **ASPERIS** CONSS. 213.

De renunciatione hereditatis.

2. Imp. **GORDIANUS A. Juvenali.**

Cum ignorantia ⁴ juris facile excusat non possit, si major ⁵ annis [vinti] quinque] hereditati matris tua renunciasti, sera ⁶ prece subveniri tibi desideras. Dat. 13. Kal. Maij, **ARIANO & PAPO CONSS. 244.**

De honorum possessione omisita.

3. Imp. **PHILIPUS A. Marcella.**

Si ⁷ emancipata ⁸ a patre, intra annum bonorum possessionem petere cestati ⁹: prætendere juris ignorantiam nullis rationibus potes. Dat. 16. Kal. Jul. **PEREGRINO & EMILIANO CONSS. 245.**

De divisione & testamento vito.

4. Imp. **DIOCLET. & MAXIMIANUS AA. Julianæ.**

Sipost divisionem ¹⁰ factam, testamenti vitium in lucem emerit: ex his quæ per ignorantiam confecta sunt, prejudicium tibi non comparabitur. Ostendit ¹¹ igitur hoc apud Corretorem ¹² Virum Clarissimum amicum ¹³ nostrum, testam entum, vel fide veri ¹⁴ deficere, vel juris ¹⁵ ratione flare non posse: ut infinita scriptura, quæ testamento ¹⁶ vice prolatâ est, solidam successionem obtineas. Dat. 8. Id. Jul. **DIOCLETIANO IV. & MAXIMIANO III. AA. CONSS. 290.**

De falsa responso.

5. Idem AA. & **CONSTANTINUS & MAXIMIANI.** Nobilissimi Cœf. Martialis.

Cum falsa ¹⁷ demonstratione mutari substantia veritatis minime possit: respondendo ¹⁸ id, quod paternum erat, ex maternis esse bonis, nihil ¹⁹ egisti. Dat. Prid. Kal. Jan. **DIOCLETIANO V. & MAXIMIANO IV. AA. CONSS. 293.**

De promissione indebiti pro parte.

6. Idem AA. & CC. Tauri & Polioni.

Sinon transactionis ²⁰ causa, sed indebitam, errore facti, olei materiam ²¹ vos Archantio stipulanti spopondisti: Rector provincie animadixerit, redditio ²² quod debetis, redidi ²³ liberationem condicentes audiet. Dat. 5. Kal. Maij, **CC. CONSS. 294.**

De causa decisa vel non.

7. Idem AA. & CC. Zoz.

Error ²⁴ facti ²⁵, necdum ²⁶ finito ²⁷ negotio, nemini nocet: Nam causa decisa velamento tali ²⁸ non infastatur ²⁹. Dat. 6. Non. Jul. CC. III. CONSS. 300.

Detestamentis.

8. Idem AA. & CC. Dionysia.

Cum testamentum nullo jure ³⁰ constituit: ex ejus qui ab intestato successit, professione ³¹ sola, veluti ex testamento libertos per errorem profec- tens, oxini ³² vel proprii ³³ liberti, si non ipsius accedit judicium (cum errant ³⁴ voluntas nulla sit) effici non potuerunt. Dat. 5. Kal. Septemb. CC. IV. CONSS. 302.

De liberali causa.

9. Idem AA. & CC. Cajo & Anthemio.

Non idcirco minus, quod a vobis velut ³⁵ a liberis debitum accepisse per cuniam Sanius dicitur (cum nullus ³⁶ sit errantius consensu) movere statutus quætionem prohibentur ejus heredes. Dat. 6. Id. Decemb. CC. V. CONSS. 305.

De dilatatione solutionis.

De solutione indebiti.

10. Idem AA. & CC. Araphix.

Cum quis ³⁷ jus ignorans, indebitam pecuniam tollerit: cessat repetitio ³⁸. Per ignorantiam enim facta tantum repetitionem indebiti soluti competere tibi notum est. Dat. 5. Kal. Jan. CC. VI. CONSS. 306.

De fœtu & state.

II. Imp. **CONSTANTINUS A. Valeriano agenti Vicariam præfecturam.**

Quamvis ³⁹ in lucro ⁴⁰ nec foemini ⁴¹ jus ignorantibus subveniri soleat: attamen contra atatem adhuc imperfetam ⁴² locum hoc non habere, retro Principum statuta declarant. Dat. 3. ⁴³ Kal. Maij, **GALLICANO & SYMMACHO CONSS. 320.**

De constitutionibus Principum.

12. Imp. **VALENTIN. & ARCAD. AAA. Flaviano PF. Illyrici & Italia.**

Constitutiones ⁴⁴ Principum nec ignorare ⁴⁵ quemquam, nec dissimilare permitimus. Dat. 6. Kal. Jun. **Vincenz, TATIANO & SYMMACHO CONSS. 391.**

De mulieribus.

13. Imp. **LEO & ANTHEMIUS AA. Erythrio P.P.**

Nepasim licet mulieribus omnes suos contractus retractare, in his quæ prætermeriter vel ignoraverint: statuimus, si per ignorantiam juris datum ⁴⁶ aliquod circa ius vel subflantiam suam patiantur, in his tantum ⁴⁷ casibus, in quibus præteritarum legum auctoritas eis suffragatur, subveniri. Dat. Kal. Julii, **MARTIANO & ZENONE CONSS. 469.**

TIT. XIX.

DE PRECIEUS ⁴⁸ IMPERATORI OFFERENDIS: ET DE QUIBUS REBUS SUPPLICARE LICEAT, VEL NON.

De precibus a servis oblatis.

1. Imp. **DIOCLET. & MAXIMIAN. AA. Firmiana.**

Ice servis conditio deferenda precis facilis capax non ⁴⁹ sit: tamea admissi sceleris atrocitas & laudabilis fidei exemplum super vindicanda ⁵⁰ cæde domini tui, nobis hortamento fuit, ut praefecto prætorio juxta annotationis ⁵¹ nostra decretum demandaremus (quem adire cura) ut auditus his quæ in libello contulisti, & eos investigare, & severissimam vindictam iusta legum censuram exigere curerit. Dat. 8. Id. Octob. **DIOCLETIAN. IV. & MAXIMIANO III. AA. CONSS. 290.**

De exceptionibus.

2. Imp. **CONSTANTINUS A. Severo P. F. V. 55**

Quoties ⁵⁶ rescripto nostro moratoria ⁵⁷ præscriptio permittitur ⁵⁸, adiutus supplicanti pautatur. Quod autem totius negotii cognitionem tolit, & vires principalis negotii exhaustur: sine gravi partis alterius dispendio convelli non potest. Nec ⁵⁹ præscriptionis igitur peremptoria relaxatio petatur. Dat. 10. Kal. Jun. **Nicea, PAULINO & JULIANO CONSS. 325.**

De damnatio fœs.

3. Idem A. ad populum.

Nec ⁶⁰ damno fœs, nec juri ⁶¹ contraria postulari oportet. Dat. Prid. Kal. Octob. **CONSTANTIO A. VII. & CONSTANTINO Cœf. IV. CONSS. 354.**

De dilatatione solutionis.

4. Imp. **GRATIANUS, VALENT. & THEOD. AAA. Floriano P.P.**

fitem testamentum alias sollempne fuit. Alias talis profectio, ea, quæ testamento defuncti, non supplet. ⁶² Orcini liberti defuncti: proprii vero heredes. ⁶³ Id est, per errorem confitentis. ⁶⁴ Tria faciat contra Juvenalem (de quo hac lege) quid maior renunciaverint: quod quis ignoraverit: quod de lucro cœperit. ⁶⁵ Minor vigintiquattuor. Seru non potest, quae sunt annis juris ignorantia proderit. ⁶⁶ Tria de rebus, quæ non sunt preci, quae sunt intra annum. ⁶⁷ In fin. D. ad St. Terentij, quo jure non stricto, fed ex equo & bono. Baldi, ⁶⁸ Everhard, ⁶⁹ conf. 2. Anf. ⁷⁰ Tria faciat contra Juvenalem (de quo hac lege) quid maior renunciaverint: quod quis ignoraverit: quod de lucro cœperit. ⁷¹ Minor vigintiquattuor. ⁷² Seru non potest, quae sunt annis juris ignorantia proderit. ⁷³ In fin. D. ad St. Terentij, quo jure non stricto, fed ex equo & bono. Baldi, ⁷⁴ Cujac, ⁷⁵ conf. 2. Anf. ⁷⁶ Tria faciat contra Juvenalem (de quo hac lege) quid maior renunciaverint: quod quis ignoraverit: quod de lucro cœperit. ⁷⁷ Minor vigintiquattuor. ⁷⁸ Seru non potest, quae sunt annis juris ignorantia proderit. ⁷⁹ In fin. D. ad St. Terentij, quo jure non stricto, fed ex equo & bono. Baldi, ⁸⁰ Cujac, ⁸¹ conf. 2. Anf. ⁸² Tria faciat contra Juvenalem (de quo hac lege) quid maior renunciaverint: quod quis ignoraverit: quod de lucro cœperit. ⁸³ Minor vigintiquattuor. ⁸⁴ Seru non potest, quae sunt annis juris ignorantia proderit. ⁸⁵ In fin. D. ad St. Terentij, quo jure non stricto, fed ex equo & bono. Baldi, ⁸⁶ Cujac, ⁸⁷ conf. 2. Anf. ⁸⁸ Tria faciat contra Juvenalem (de quo hac lege) quid maior renunciaverint: quod quis ignoraverit: quod de lucro cœperit. ⁸⁹ Minor vigintiquattuor. ⁹⁰ Seru non potest, quae sunt annis juris ignorantia proderit. ⁹¹ In fin. D. ad St. Terentij, quo jure non stricto, fed ex equo & bono. Baldi, ⁹² Cujac, ⁹³ conf. 2. Anf. ⁹⁴ Tria faciat contra Juvenalem (de quo hac lege) quid maior renunciaverint: quod quis ignoraverit: quod de lucro cœperit. ⁹⁵ Minor vigintiquattuor. ⁹⁶ Seru non potest, quae sunt annis juris ignorantia proderit. ⁹⁷ In fin. D. ad St. Terentij, quo jure non stricto, fed ex equo & bono. Baldi, ⁹⁸ Cujac, ⁹⁹ conf. 2. Anf. ¹⁰⁰ Tria faciat contra Juvenalem (de quo hac lege) quid maior renunciaverint: quod quis ignoraverit: quod de lucro cœperit. ¹⁰¹ Minor vigintiquattuor. ¹⁰² Seru non potest, quae sunt annis juris ignorantia proderit. ¹⁰³ In fin. D. ad St. Terentij, quo jure non stricto, fed ex equo & bono. Baldi, ¹⁰⁴ Cujac, ¹⁰⁵ conf. 2. Anf. ¹⁰⁶ Tria faciat contra Juvenalem (de quo hac lege) quid maior renunciaverint: quod quis ignoraverit: quod de lucro cœperit. ¹⁰⁷ Minor vigintiquattuor. ¹⁰⁸ Seru non potest, quae sunt annis juris ignorantia proderit. ¹⁰⁹ In fin. D. ad St. Terentij, quo jure non stricto, fed ex equo & bono. Baldi, ¹¹⁰ Cujac, ¹¹¹ conf. 2. Anf. ¹¹² Tria faciat contra Juvenalem (de quo hac lege) quid maior renunciaverint: quod quis ignoraverit: quod de lucro cœperit. ¹¹³ Minor vigintiquattuor. ¹¹⁴ Seru non potest, quae sunt annis juris ignorantia proderit. ¹¹⁵ In fin. D. ad St. Terentij, quo jure non stricto, fed ex equo & bono. Baldi, ¹¹⁶ Cujac, ¹¹⁷ conf. 2. Anf. ¹¹⁸ Tria faciat contra Juvenalem (de quo hac lege) quid maior renunciaverint: quod quis ignoraverit: quod de lucro cœperit. ¹¹⁹ Minor vigintiquattuor. ¹²⁰ Seru non potest, quae sunt annis juris ignorantia proderit. ¹²¹ In fin. D. ad St. Terentij, quo jure non stricto, fed ex equo & bono. Baldi, ¹²² Cujac, ¹²³ conf. 2. Anf. ¹²⁴ Tria faciat contra Juvenalem (de quo hac lege) quid maior renunciaverint: quod quis ignoraverit: quod de lucro cœperit. ¹²⁵ Minor vigintiquattuor. ¹²⁶ Seru non potest, quae sunt annis juris ignorantia proderit. ¹²⁷ In fin. D. ad St. Terentij, quo jure non stricto, fed ex equo & bono. Baldi, ¹²⁸ Cujac, ¹²⁹ conf. 2. Anf. ¹³⁰ Tria faciat contra Juvenalem (de quo hac lege) quid maior renunciaverint: quod quis ignoraverit: quod de lucro cœperit. ¹³¹ Minor vigintiquattuor. ¹³² Seru non potest, quae sunt annis juris ignorantia proderit. ¹³³ In fin. D. ad St. Terentij, quo jure non stricto, fed ex equo & bono. Baldi, ¹³⁴ Cujac, ¹³⁵ conf. 2. Anf. ¹³⁶ Tria faciat contra Juvenalem (de quo hac lege) quid maior renunciaverint: quod quis ignoraverit: quod de lucro cœperit. ¹³⁷ Minor vigintiquattuor. ¹³⁸ Seru non potest, quae sunt annis juris ignorantia proderit. ¹³⁹ In fin. D. ad St. Terentij, quo jure non stricto, fed ex equo & bono. Baldi, ¹⁴⁰ Cujac, ¹⁴¹ conf. 2. Anf. ¹⁴² Tria faciat contra Juvenalem (de quo hac lege) quid maior renunciaverint: quod quis ignoraverit: quod de lucro cœperit. ¹⁴³ Minor vigintiquattuor. ¹⁴⁴ Seru non potest, quae sunt annis juris ignorantia proderit. ¹⁴⁵ In fin. D. ad St. Terentij, quo jure non stricto, fed ex equo & bono. Baldi, ¹⁴⁶ Cujac, ¹⁴⁷ conf. 2. Anf. ¹⁴⁸ Tria faciat contra Juvenalem (de quo hac lege) quid maior renunciaverint: quod quis ignoraverit: quod de lucro cœperit. ¹⁴⁹ Minor vigintiquattuor. ¹⁵⁰ Seru non potest, quae sunt annis juris ignorantia proderit. ¹⁵¹ In fin. D. ad St. Terentij, quo jure non stricto, fed ex equo & bono. Baldi, ¹⁵² Cujac, ¹⁵³ conf. 2. Anf. ¹⁵⁴ Tria faciat contra Juvenalem (de quo hac lege) quid maior renunciaverint: quod quis ignoraverit: quod de lucro cœperit. ¹⁵⁵ Minor vigintiquattuor. ¹⁵⁶ Seru non potest, quae sunt annis juris ignorantia proderit. ¹⁵⁷ In fin. D. ad St. Terentij, quo jure non stricto, fed ex equo & bono. Baldi, ¹⁵⁸ Cujac, ¹⁵⁹ conf. 2. Anf. ¹⁶⁰ Tria faciat contra Juvenalem (de quo hac lege) quid maior renunciaverint: quod quis ignoraverit: quod de lucro cœperit. ¹⁶¹ Minor vigintiquattuor. ¹⁶² Seru non potest, quae sunt annis juris ignorantia proderit. ¹⁶³ In fin. D. ad St. Terentij, quo jure non stricto, fed ex equo & bono. Baldi, ¹⁶⁴ Cujac, ¹⁶⁵ conf. 2. Anf. ¹⁶⁶ Tria faciat contra Juvenalem (de quo hac lege) quid maior renunciaverint: quod quis ignoraverit: quod de lucro cœperit. ¹⁶⁷ Minor vigintiquattuor. ¹⁶⁸ Seru non potest, quae sunt annis juris ignorantia proderit. ¹⁶⁹ In fin. D. ad St. Terentij, quo jure non stricto, fed ex equo & bono. Baldi, ¹⁷⁰ Cujac, ¹⁷¹ conf. 2. Anf. ¹⁷² Tria faciat contra Juvenalem (de quo hac lege) quid maior renunciaverint: quod quis ignoraverit: quod de lucro cœperit. ¹⁷³ Minor vigintiquattuor. ¹⁷⁴ Seru non potest, quae sunt annis juris ignorantia proderit. ¹⁷⁵ In fin. D. ad St. Terentij, quo jure non stricto, fed ex equo & bono. Baldi, ¹⁷⁶ Cujac, ¹⁷⁷ conf. 2. Anf. ¹⁷⁸ Tria faciat contra Juvenalem (de quo hac lege) quid maior renunciaverint: quod quis ignoraverit: quod de lucro cœperit. ¹⁷⁹ Minor vigintiquattuor. ¹⁸⁰ Seru non potest, quae sunt annis juris ignorantia proderit. ¹⁸¹ In fin. D. ad St. Terentij, quo jure non stricto, fed ex equo & bono. Baldi, ¹⁸² Cujac, ¹⁸³ conf. 2. Anf. ¹⁸⁴ Tria faciat contra Juvenalem (de quo hac lege) quid maior renunciaverint: quod quis ignoraverit: quod de lucro cœperit. ¹⁸⁵ Minor vigintiquattuor. ¹⁸⁶ Seru non potest, quae sunt annis juris ignorantia proderit. ¹⁸⁷ In fin. D. ad St. Terentij, quo jure non stricto, fed ex equo & bono. Baldi, ¹⁸⁸ Cujac, ¹⁸⁹ conf. 2. Anf. ¹⁹⁰ Tria faciat contra Juvenalem (de quo hac lege) quid maior renunciaverint: quod quis ignoraverit: quod de lucro cœperit. ¹⁹¹ Minor vigintiquattuor. ¹⁹² Seru non potest, quae sunt annis juris ignorantia proderit. ¹⁹³ In fin. D. ad St. Terentij, quo jure non stricto, fed ex equo & bono. Baldi, ¹⁹⁴ Cujac, ¹⁹⁵ conf. 2. Anf. ^{196</sup}